

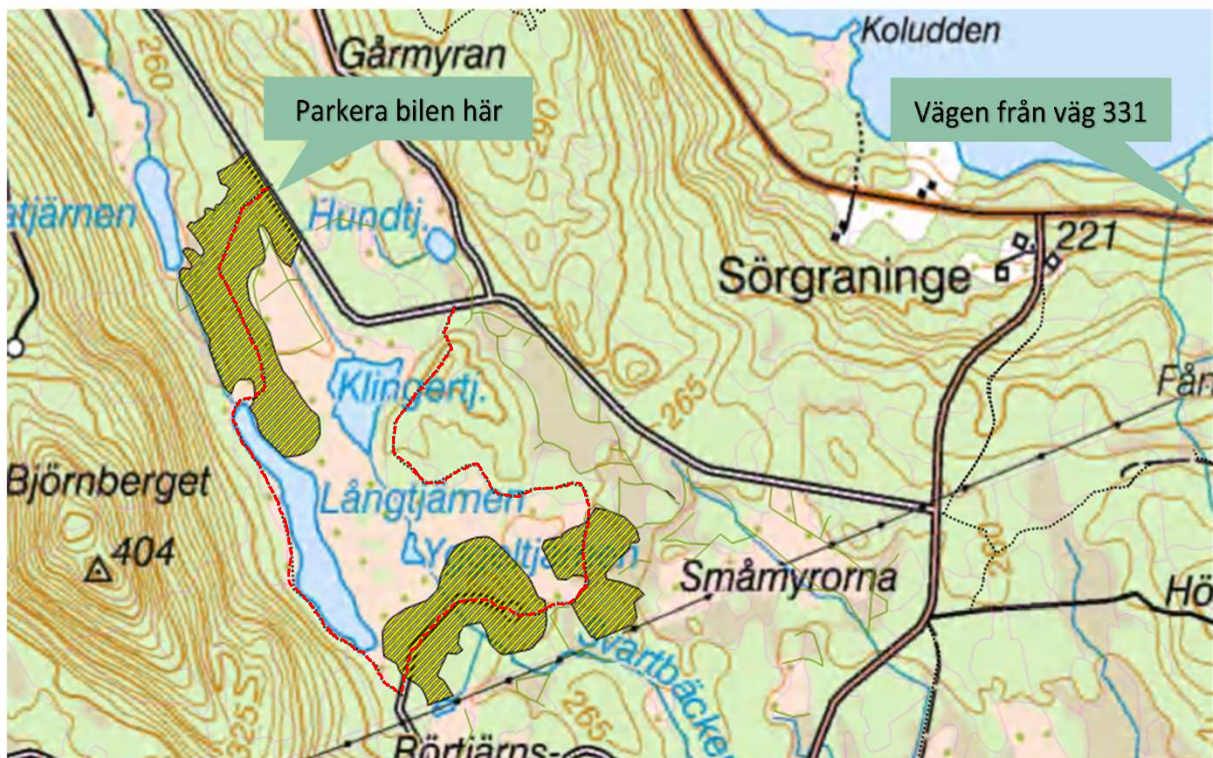
Långtjärnstigen

Långtjärnsstigen är 4,4 km lång, varav ca 1 km går längs skogsvägar. Stigen går i en slinga och man kan börja från tre olika ställen. Här vandrar du genom två naturvårdsbränningar, riktigt gammal tallskog och en gallrad produktionsskog.

Börjar du vandra norrifrån, se startpunkten på kartan, går det att ställa bilen på en parkeringsficka där stigen börjar. Stigen är markerad med röd färg på trädstammar. Först passerar du genom ett skogsområde som SCA naturvårdsbrände 2018. Du kan läsa mer om naturvårdsbränningar längre ner. Här finns också lämningar efter gamla tiders kolframställning i form av kolbottnar och rester efter en timmerkoja.

När du lämnar brandfältet är du framme vid Långtjärnen. Här följer stigen tjärnens västra sida vid foten av Björnberget och du har alltså Björnberget på din högra sida. På Björnbergets sluttningar och på höjdlägen är skogarna ofta mycket hänglavsrika. Ibland kan träden vara draperade som julgranar. Hänglavar gynnas av den höga luftfuktigheten, men vill inte ha det för skuggigt – därför är träd som står i soliga luckor eller kanter perfekta. Här går stigen genom en mycket vacker tallskog.

Så småningom kommer du fram till en skogsbilväg. Här ska du följa vägen till vänster och då kommer du in i ett brandfält som SCA naturvårdsbrände 2014. Från vägens vändplan fortsätter stigen genom den brända skogen tills den svänger västerut och du passerar ett gallrat skogsområde på öster sida om Klingertjärn. Stigen passerar flera diken som är igenlagda, som en följd av SCAs resturering av småmyrorna, läs mer om det på sidan 5. Strax därefter kommer du fram på skogsbilvägen som du sedan följer tillbaka till bilen.

Viktigt med naturvårdsbränningar

Skogarna i Sörgraninge mångfaldspark har historiskt påverkats och formats av många bränder under flera århundraden. Skogar som påverkats av upprepade bränder får en speciell karaktär och är mycket värdefulla för den biologiska mångfalden. Bränderna gynnar träd som tall, björk, asp och sälg på bekostnad av gran.

Den skandinaviska tallen har en unik förmåga att överleva bränder och brandskadade tallar utvecklar en speciell hård och kådrik ved som gör trädet motståndskraftigt mot röta. En tall som skadats upprepade gånger över lång tid kan bli mycket gammal. Riktigt fina brandpräglade naturskogar är ofta glesa och luckiga med stor variation i ålder och stort inslag av gamla träd och död ved. Minst ett hundratal arter är helt beroende av branden för att överleva och ytterligare flera hundra arter gynnas och trivs bäst i brandpåverkade skogar.

Men skogar av den typen börjar bli sällsynta och för att säkerställa att vi bevarar den biologiska mångfalden och hjälpa brandberoende arter att överleva gör SCA kontrollerade naturvårdsbränningar. På så vis kan vi återskapa brandpåverkade miljöer och gynna arter som är direkt beroende av brand. Fler områden är planerade för bränning och målsättningen är att genomföra dem med några års mellanrum.

Efter bränning

Efter en skogsbrand angrips döda och skadade träd av insekter, framför allt är det större mägborre som angriper skadade tallar. Det gör att tre-tåig hackspett och övriga hackspettar får ett välfyllt skafferi under ett antal år framåt.

Trädskelett efter dödbrända granar blir efter några år ofta rikligt draperade med hänglavar, och där hittar mesfåglar och lavskrikor övervintrande insekter. Hänglavarna utgör också bomaterial.

Med tiden klingar de första effekterna av och skogen börjar återhämta sig efter branden. Blåbärsriset kommer tillbaka och bildar mattor i den ljusa skogen och i blåbärsriset finns mätarlarver som utgör basfödan för tjäderkycklingar.

Större mägborre är en av många skalbaggar som för med sig svampar för att infektera veden. Svamptrådarna äts sedan av insektslarverna. Svampen syns som en blåaktig färg runt larvgången

Spännande arter

SCA har låtit göra inventeringar efter bränningarna och då har man identifierat 23 arter av hotade brandgynnade insekter. Om du letar och har lite tur kan du hitta spännande svampar och spår av insekter och fåglar. Bilderna är tagna på brandfälten som stigen passerar.

Naturvårdsbränd skog

Stigen har röda markeringar på träden

Brandskiktdyna (*Daldina Loculata*) sprids av insekten plattnosbagge. Färska brandfält är ett måste för brandskiktdynan som lever dold i friska lövträd och bildar fruktkroppar endast när trädet har dödats av brand. Ny forskning tyder på ett intimt samspel mellan brandberoende insekter och brandskiktdynan där Insekterna troligen sprider svampen mellan träden.

Björkticka

Cinoberticka på en liggande bränd björkstam

Liten våtmark vid ett av brandfälten

Här syns larvgångar gjorda av bronshjon.

Här har tretåig hackspett sugit sav ur en brandskadad tall. De äter också insekter i döende och döda träd.

Restaureringen av småmyrorna

Våtmarksområdet Småmyrorna dikades under slutet av 1950-talet, med syfte att det skulle växa upp skog. Men dikningen innebar att myren blev torrare, torvtillväxten upphörde och djur och växter försvann när marken växte igen. Nu har SCA restaurerat området genom att lägga igen alla diken och vi har även fällt en del träd och röjt bort buskar.

Tack vare åtgärderna återfår myren nu sin naturliga förmåga till rening av vatten. När grundvattnet stiger till naturlig nivå avtar också bildandet av koldioxid eftersom torven slutat att förmultna.

På sikt kommer vitmossor och andra växter tillbaka. Återställningen gynnar också vadarfåglar och rastande fåglar. Vi har även skapat mindre vattensamlingar för att gynna fåglar och groddjur som exempelvis mindre vattensalamander. Några exempel på fåglar som trivs på öppna myrar är storspov, ljungpipare, trana, skogssnäppa, grönbena och orre, som ofta spelar på myrar.

Orre

Storspov
och vitmossa